

Ako sa správa dobrý spoločník?

Ludovít Michalský

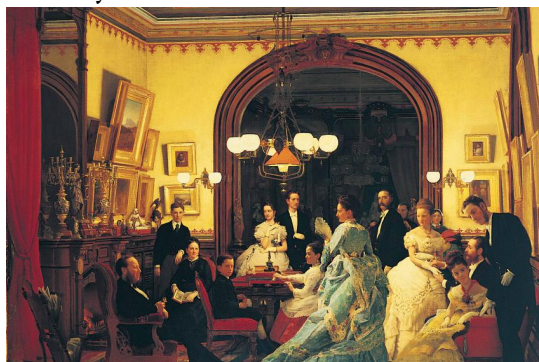
16. apríla 2020 ✦ *Spoločnosť* ✦ *Etiketa*

Spoločnosť dobrého spoločníka nazýva toho, kto vie ušľachtilo a dobre zabaviť ostatných. Táto vlastnosť dobrého spoločníka nespočíva azda len v sypaní duchaplnosti, žartov a vtipov, alebo v tom, aby sám viedol stále rozhovor, lež musí dať možnosť a príležitosť aj ostatným, aby sa zúčastnili na zábave a aby mali uspokojivý pocit, že v spoločnosti nemlčali. Obratný spoločník sa okate nenatíska, ale celkom nebadateľne vie vždy držať v rukách nitku zábavy a takto sa vie stať obľúbencom celej spoločnosti.

Dobrý spoločník nikdy netlačí seba do popredia; je skromný, ale vo veľkej miere je jeho pozornosť sústredená na tok zábavného hovoru. Nikdy nevrávi o sebe napr.: „Mám dobrú myšlienku, — pokladal som to za potrebné, — už som to zariadil“, ale vraví vždy: „Máme dobrú myšlienku, — pokladáme to za potrebné, — už sme to zariadili“ a pod.

Zakiaľ niekto v spoločnosti rozpráva, nemajú ostatní prejavovať svoj nezáujem listovaním v knihe, nemajú sa hrať s nejakým predmetom, vyzerať oblokom, ale hľadieť na hovoriaceho. Neslušné je taktiež v hovore, na ktorom je zúčastnená celá spoločnosť, rozprávať sa so svojim susedom o predmete celkom inom. Právom to možno pokladať za urážlivé ignorantstvo.

Málokedy bývajú všetci účastníci spoločenského rozhovoru v určitých otázkach jednotnej mienky. Ak sa javí nebezpečenstvo, že by sa hovor mohol zvrhnúť v prudkú slovnú hádku, treba hovor prerušiť, lebo zábavný rozhovor nesmie nikdy viesť k osobným výpadom. Ak sa však nedalo hádke zabrániť, tu sa musí dobrý spoločník pričiniť o to, aby spor niekoľkými slovami urovnal a dal rozhovoru nový smer.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Často sa stáva, že niektorému členovi spoločnosti celkom mimovoľne ukľzne poznámka, ktorá sa môže veľmi nemilo dotknúť niektorej prítomnej osoby. Tu už niet inej pomoci, ako sa uchýliť k známej fráze: „Prítomní sa, pravda, vynímajú!“ Takto sa aspoň čiastočne stupí ostrie neprozreteľného prerieknutia.

V rozhovore má byť v osobných veciach každý zdržanlivý. Dobrý spoločník nerozpráva o svojich neúspechoch, aby nevyvolal škodoradosť.

Veľmi dôležitým predpokladom pri slovnej zábave je *takt*. Ak niekto chce, aby ho pokladali za mladšieho, akým v skutočnosti je, čo je známou vlastnosťou žien, nik sa nemá ani s nevinným tvárením, ani ironickým podfarbením dozvedať na jeho vek. I keď robiť sa mladším je celkom smiešna vlastnosť, treba prejsť nad ňou bez poznámky.

Márnomyseľnosť účastníkov zábavy treba do istej miery šetriť. Porovnávať podobnosť niekoho s osobou opovrhnutou je vysokým stupňom netaktnosti, práve tak, ako pred osobami starými rozprávať o „starom oslovi“. Pred dámami sa nikdy nerozpráva o ženskej nelogickosti, o ženských chybách, fyziologických nevýhodách a nedostatkoch. Každý sa má chrániť zovšeobecňujúcich poznámok. Nikdy sa nemá vraviť, že všetci muži sú galgani, alebo že ženy sú prázdne fífleny a pod. Ak má muž bystrejší postreh, žena ho predstihuje svojím citom a inštinktom. Podobné zovšeobecňovanie býva vždy namierené proti ostatným a preto sa mu treba vyhýbať.

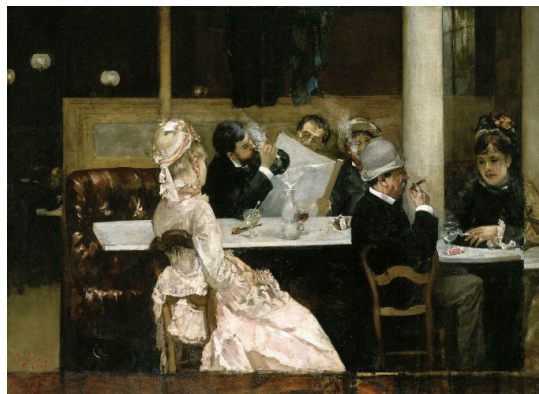
Každý človek rád počuje o sebe nejakú pochvalu, ale veľmi pochlebovať niekomu je netaktné a pôsobí veľmi odpudivo. Tak isto nie je na mieste úmyselne sa ponížovať, aby tým boli ostatní podnietení k odporu a k chvále jeho vlastností. Poklona a pochvala je príbuzný pojem, ale do istej miery je slabší, tzv. rečnícky obrat, čiže fráza. Užíva sa zvyčajne vtedy, ak prejaví niekto obzvlášť vybranú pozornosť; nestačí v takomto prípade poďakovať prostým: „Ďakujem!“, ale možno použiť širšej formy, ako: „Ďakujem vám úctivo, ste veľmi láskavý!“ a pod. Ak pochválime niekoho, nesmieme ani v tomto ohľade zveličovať a musíme vždy dbať na to, aby bola pochvala pravdivá.

Dobrý a skúsený spoločník nikdy nepreťahuje zábavu. I v zábave platí príslovie: „Keď si v najlepšom, vtedy prestaň!“

Kto je zlým spoločníkom?

Kým dobrý spoločník sa snaží byť vždy v úzadí a zasahuje do rozhovoru len vtedy, ak sa ukáže toho potreba, zlý spoločník zvyčajne robí zo zábavy prednášku, ktorú musia ostatní voľky-nevoľky vypočuť. Takéto správanie plným právom môžeme pokladať za netaktné a bezohľadné.

Rušiteľmi dobrej zábavy bývajú ľudia s rozličnými osobnými záľubami a zásadami, ktorí do každého predmetu hovoru zapradú svoje tendencie bez ohľadu na to, či je to na mieste alebo nie. Bývajú to nielen náruživí politikári, ale tiež fanatickí nepriatelia alkoholu, tabaku a mäsitej stravy a každú príležitosť využívajú na nevhodné propagovanie svojich, ostatným členom spoločnosti často nepochopiteľných, zásad. Takéto mentorovanie v spoločnosti nie je na mieste, i keby tie rady boli skutočne dobre mienené a slúžili by na úžitok ľudstvu.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Idealistom neslobodno haníť a brať ich ideál, optimistom ich ružový náhľad na svet, ako aj pesimistom ich zamračenosť. Poverčivým ľuďom sa nemáme vysmievať, ale ak prejavujú svoju poverčivosť veľmi naivne, možno vecnou námietkou poukázať na smiešnosť povery, ale musí sa to stať veľmi slušne a taktne, bez snahy uraziť. I v najlepších spoločnostiach stretáme sa s ľuďmi poverčivými a preto niektoré reprezentačné hotely nemajú izby s číslom 13. Tiež pri rozličných pretekoch obchádza sa na mnohých miestach trinásťka a preto dáva sa prednosť párnemu číslonaniu, aby sa mohla táto odiózna číslica vynechať. Nachodíme v spoločnosti ľudí, ktorým vlasy dupkom vstávajú, ak by mali byť v trinásťčlennej spoločnosti. Takný človek sa v najhoršom prípade usmeje nad takouto naivnosťou, ale sa nikdy nepohorší.

Nedobry spoločník, a to v najirečitejšom zmysle slova je ten, ktorý sa rafinovaným spôsobom snaží vtrieť do dôverných vecí iného. Kto by sa nevdojak dozvedel niečo z cudzieho tajomstva, má si to zachovať práve tak, ako by sa to týkalo jeho samého.

Zabávať sa na účet druhého je nevychovanosť. Sme častými svedkami zjavu, že jednotliví nevychovaní začínajú rozhovor o osobách, ktoré práve opustili spoločnosť. Slušný a dobre vychovaný jednotliviec sa nikdy nedopustí takého poklesku, ktorý diktuje zvyčajne závišť alebo škodoradosť. Iní radi rozprávajú neúctivo o svojich predstavených, príbuzných alebo priateľoch. Takíto ľudia sú skutočne iba poľutovaniahodní. Mnohí majú zasa veľkú radosť z toho, ak môžu svojimi výhradami pokaziť niekomu radosť, aby takto ukojili svoju závišť.

Takíto nedobry spoločníci radi rozprávajú o povraze v dome obesenca. Ide sa napr. niekto člnkovať, tu začnú rozprávať, ako sa už mnoho ľudí pri člnkovaní utopilo; priateľom horolezectva črtajú v čiernych farbách časté nešťastia v horách; mladej neveste začnú rozprávať o strastiach v manželstve a pod.

Veľmi nepríjemnými spoločníkmi sú ľudia, ktorí len preto, že nemajú prvenstvo v spoločnosti, kazia každú dobrú náladu, alebo iní, ktorí chcú na seba strhnúť pozornosť spoločnosti, že sú práve chorí.

Veľmi nepríjemní sú tiež egocentrickí ľudia, ktorí — čo by čo bolo — pchajú svoje bohorovné „ja“ vždy do popredia: „To ja tak nerobievam...“ — „To ja som celkom iný...“ — „Kdeže, bože, ja by som to netrpel...“ — „Mne čierna farba nepristane...“ atď.

Precitlivení ľudia rovnako nebývajú dobrými spoločníkmi, lebo vo všetkom vidia neprívetivosť. Napokon načim spomenúť ešte ľudí, ktorí sú svojou zvedavosťou veľmi nepríjemní. Vedia prívalom otázok svojho spoločníka zahrnúť až do omrzenia a zúfalstva. Takt prikazuje nielen vyhnúť sa zbytočným otázkam, ale i vo vhodnej forme obmedziť otázky na určitú mieru.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/ako-sa-sprava-dobry-spolocnik/>